

XRAY X10

Před zahájením letní sezony jsem dostal do ruky dvojici stavebnic podvozků XRAY X10. Myšlenka byla prostá, a to podpořit nově vznikající levnou kategorii rádiem řízených modelů aut v měřítku 1 : 10 s pohonem zadní nápravy. Vzhledem k tomu, že jsem již model od této firmy v měřítku 1 : 12 stavěl (RC cars 2/2009), na stavbu jsem se velmi těšil. Tentokrát šlo o kompletní přípravu modelu pro závod, to znamená sestavení modelů, osazení elektronikou, spájení pohonných článků a vystřížení a nastříkání karoserií.

Pojďme se tedy podívat na vlastní model, který vyrábí slovenská firma XRAY. Duchovním otcem však není Jura Hudý, jak by patrně většina modelářů předpokládala, ale jeho syn Martin. Model je konstrukčně velmi jednoduchý, takže jej postaví i začínající modelář. Stavba jde velmi dobře od ruky, k čemuž přispívá i dokonale zpracovaný a přehledný návod.

Všechny díly jsou roztrženy do sáčků, které jsou kvůli lepší orientaci označeny. Na podvozku jsou použity tradiční kvalitní materiály, které firma XRAY běžně používá. Na základě doporu-

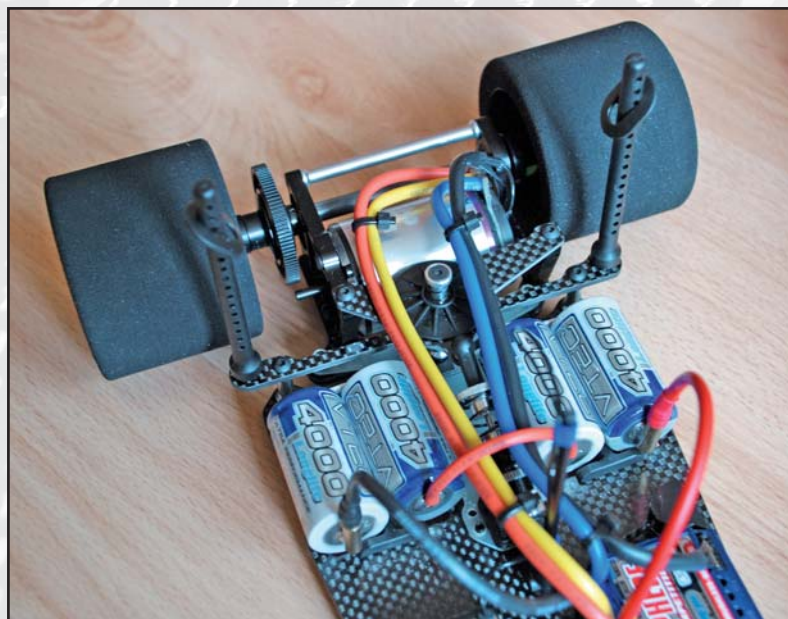
čení výrobce je vhodné před zahájením stavby nejdříve všechny díly z uhlíku na obvodových hranách zalepit kyanoakrylátovým lepidlem a zabrousit. Osobně lepidlo na jednotlivé díly aplikuji dvakrát až třikrát, a to kvůli dosažení hladkých hran. Ze zkušenosti vím, že se to vyplácí. Díly pak nejsou tak náchylné k naštípnutí při srážkách. Při jízdě na koberci při propružení a naklonění se podvozek po hladkých hranách lehce smekne, takže nedojde k ustřelení do smyku. Nanášení lepidla je sice velmi nepříjemná činnost, ale má smysl.

Samotné sestavování modelu začíná přední nápravou. Na uhlíkové „brýle“ jsou připraveny základní plastové domky spolu s pevně uchycenými spodními rameny. Horní rameno je uloženo volně na ose procházející domkem. Pohyb horního ramene je fixován vymezovacími podložkami, kterými se dá nastavit požadovaný záklon rejdového čepu. Vše do sebe dobře zapadá a přední náprava rychle roste pod rukama.

Její odpružení je zajištěno dvěma pružinami umístěnými na rejdovém čepu pod spodním ramenem.

Postupujeme-li podle návodu, přijde dále na řadu sestavení zadní nápravy. Zde začínáme T-dílem, na němž jsou ve dvou plastových

pletní zadní nápravě patří i sestava osy s diferenciálem. Zadní osa je vyrobena z uhlíkové kulatiny. Tím je zajištěna pevnost a zároveň je osa velmi lehká. U těchto modelů se již tradičně používají kuličkové diferenciály. U typu X10 je použito dvanáct kuliček, což zajišťuje velmi jemný chod. Kvalitní a dobře seřízený diferenciál se projeví na jízdních vlastnostech modelu. Pak už stačí jen podle návodu složit olejový tlumič a podvozek je připraven pro osazení elektronikou.

pouzdech uloženy kovové kuličky. Tato sestava zajistí přesné uložení se snadným naklápěním zadní nápravy. Další stavba je velmi jednoduchá a rychlá. Ke kom-

Začal jsem montáží serva. Ve stavebnici je dodáván servosaver, který je univerzální pro více typů serv. Stačí do něj pouze umístit správnou přechodku

podle průměru výstupního hřídele serva – velmi dobré řešení. Ale abych pouze nechválil. Nevím, jaké servo používá výrob-

nevím o nikom, kdo by to dokázal. S dalšími díly elektroniky není problém, protože na podvozku je dost prostoru, a tak ani

baterií, a to v sestavě 2 + 2. A zde může nastat problém s masovým rozšířením této kategorie, neboť čeští automodeláři se rychle přeorientovávají na baterie Li-pol a o bateriích NiMH nechťejí již ani slyšet. Na druhou stranu lze ale pohonnou baterii NiMH pořídit za poměrně malou částku. V současné době lze zakoupit bezproblémové NiMH články a popravdě řečeno, články Li-pol nemají delší životnost než kvalitní NiMH. Při instalaci kabelů vedoucích k motoru musíme dát pozor, aby kladly minimální odpor při naklánění zadní nápravy a neovlivňovaly tlumicí systém.

K dokončení podvozku zbývá pouze připravit karoserii a můžeme vyrazit na první závody. Při usazování jedné z karoserií jsem musel upravit přední pěnový nárazník. Karoserie má vpředu velmi nízký profil.

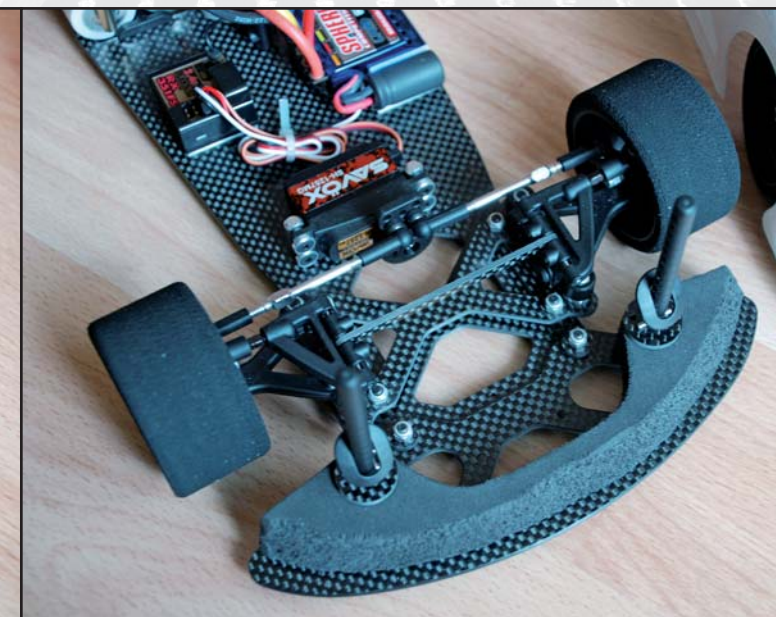
Ježdění je zkrátka paráda. Premiéru jsem neviděl, ale měl jsem tu čest se s těmito podvozky poměřit na závodu v Trutnově. Zde se závodu mohou zúčastnit podvozky od různých výrobců. Já vlastním podvozek Tamiya F-103GT, a tak jsem se po první

rozjíždě naparoval. To ale ještě neměli kolegové nalaďeno, takže při dalších jízdách jsem již pouze sledoval, jak mě jeden po druhém předjíždějí. Pochopitelně je to i o rukách a hlavě. V poslední finálové jízdě jsem půjčil svůj model synovi. Ten se dokázal z poslední sedmé pozice propřakovat až na třetí. To však nic nemění na velmi dobrých jízdnicích vlastnostech podvozku XRAY X10. V Trutnově byla extrémně kluzká dráha, a tak se dobré jízdnicí vlastnosti tolik neprojevily. Od účastníků pražských závodů vím, že je to o něčem jiném.

Pokud vás tedy tento profesionální, ale zároveň levný podvozek zaujal, neváhejte a přijďte se na závody XRAY Challenge Čechy či Morava podívat. Věřím, že zajistě někdo z vás bude odcházet domů se stavebnicí.

Těším se na setkání s vámi na některém ze závodů.

Zdeněk Hamák

ce, já měl k dispozici dvě, jedno standardní a druhé menší. Ani jedno se mi nepodařilo umístit tak, aby osa výstupního hřídele byla v ose podvozku. Zatím také

majitelé větších přijímačů nebudou mít potíže.

K pohonu jsem použil střídavý motor s regulátorem. Podvozek je poháněn čtyřčlánkovou

Robotnická 3 Bratislava **MODELHOBBY** Vajnianského 58 Priešťany

Palivá RB skladom!

-špičkové palivá pre modely áut už aj u nás!

Otváracie hodiny BA: Po-St 10⁰⁰-12⁰⁰, 13⁰⁰-18⁰⁰; So 9⁰⁰-13⁰⁰
 Otváracie hodiny PN: Po-Pia 9⁰⁰-12⁰⁰, 13⁰⁰-17⁰⁰; So 9⁰⁰-12⁰⁰

02/44 452 508 www.modelhobby.sk 033/77 40 506

MODELÁŘSKÉ POTŘEBY

VR Technik

Žižkova 343, 400 04 Ústí n. L.-Trmice

hitec **robbe** - autorizovaný prodejce

RC modely a vše co je třeba včetně výuky pilotáže

U nás za skvělé ceny i na dobíru

Tel.: 475 620 300, 603 259 562

E-shop: www.vrtechnik.cz

